

Urząd Gminy Gródek

Metoda naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

12 października 2012 r.

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

(Dz. U. z 2012 r. poz. 391)

Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 152, poz. 897)

Główne tezy zmian

Gmina obejmuje wszystkich właścicieli nieruchomości na swoim terenie systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym jest obowiązana do **zorganizowania odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy.**

Główne tezy zmian

Właściciele **zamieszkiwanych nieruchomości** nie będą podpisywać indywidualnych umów na odbieranie odpadów komunalnych z podmiotami prowadzącymi działalność w tym zakresie - **obowiązek zorganizowania odbierania odpadów z tych nieruchomości przechodzi na gminę.**

Główne tezy zmian

Wprowadzenie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Rada gminy będzie określała stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, termin, częstotliwość i sposób uiszczania, także szczegółowy sposób świadczenia usług na rzecz właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych.

Główne tezy zmian

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jest przeznaczona na **pokrycie przez gminę kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi**, z uwzględnieniem kosztów

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługi administracyjnej tego systemu.

**OPŁATA
ZA GOSPODAROWANIE
ODPADAMI KOMUNALNYMI**

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Obowiązek ponoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy ciąży na właścicielach nieruchomości, na których:

- ❖ **zamieszkują mieszkańcy;**
- ❖ **nie zamieszkują mieszkańcy** - jeżeli rada gminy postanowiła, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, o odbieraniu od nich odpadów komunalnych

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Obowiązek ponoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi powstaje:

- ▶ 1) w przypadku zamieszkiwanych nieruchomości – za każdy miesiąc, w którym na danej nieruchomości zamieszkuje mieszkaniec;
- ▶ 2) w przypadku nieruchomości, na których jest prowadzona działalność – za każdy miesiąc, w którym na danej nieruchomości powstały odpady komunalne.

Podstawa naliczania opłaty dla mieszkańców :

- liczba mieszkańców** zamieszkujących daną nieruchomość, albo
- ilość zużytej wody** z danej nieruchomości, albo
- powierzchnia** lokalu mieszkalnego

X **stawka opłaty** uchwalona przez radę gminy

Możliwość uchwalenia jednej stawki opłaty (tzw. ryczałt) za gospodarowanie odpadami komunalnymi **od gospodarstwa domowego**

Wybór podstawy naliczania opłaty należy do rady gminy.

RG może wybrać tylko jedną metodę naliczania opłaty od mieszkańców

Nie można łączyć metod!

Dane stanowiące podstawę naliczania opłat będą wynikać ze złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

**Analiza możliwych metod naliczania
opłat za gospodarowanie odpadami
komunalnymi**

Metoda od mieszkańca – Definicja

- ❖ Brak definicji mieszkańca w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
- ❖ zamieszkały – „mieszkający gdzieś stale, osiadły gdzieś”
- ❖ miejsce zamieszkania – miejscowość, w której osoba przybywa z zamiarem stałego pobytu – art. 25 Kodeksu cywilnego
- ❖ pobyt stały – zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego przebywania – ustawa o ewidencji ludności

Zameldowany ≠ Zamieszkały

Metoda od mieszkańca – Zalety

metoda zapewnia rzeczywiste wyliczenie opłaty,

- ❖ zgodność z zasadą „zanieczyszczający płaci”;
- ❖ najwyższa akceptowalność społeczna – opłata dotyczy każdego mieszkańca w równym stopniu;
- ❖ niezależna od uwarunkowań lokalnych, poziomu zwodociągowania, możliwa do wprowadzenia w każdej gminie;
- ❖ statystycznie przekłada się na ilość wytwarzanych odpadów
- ❖ do 1/01/2014r. możemy bazować na rejestrach mieszkańców – ewidencja meldunkowa (baza PESEL)

Metoda od mieszkańca – Wady

- nieszczelność systemu – ilość mieszkańców możliwa do określenia wyłącznie na podstawie deklaracji o wysokości opłaty,
- trudność w ustaleniu liczby osób przebywającej w danej nieruchomości (np. wynajmujący stancje, nie zameldowani) i jej weryfikacja,
- konieczność weryfikacji dodatkowych dokumentów potwierdzających prawdziwość informacji zawartych w deklaracji, czasochłonność na etapie analizowania deklaracji
- zmienna liczba mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość (migracje, urodzenia, zgony, małżeństwa) – konsekwencją ponowne deklaracje korygujące,
- zaniżona liczba osób (bez meldunków, wynajmujących stancje) spowoduje zawyżenie stawki opłaty,
- rezygnacja z obowiązku meldunkowego (2014 r.) – możliwe będzie tylko przybliżone określenie liczby mieszkańców,
- ustawa nie precyzuje definicji mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość oraz definicji zamieszkanie,
- brak efektywnych instrumentów prawnych do weryfikacji danych zawartych w deklaracjach pozwalających gminie na sprawdzenie jakie jest miejsce zamieszkania danej osoby bądź ilu mieszkańców zamieszkuje daną nieruchomość,
- dodatkowe ewidencje i kontrole celem weryfikacji deklaracji (wzrost zatrudnionych pracowników) - wyższe niż przy innych metodach koszty funkcjonowania systemu
- nie odzwierciedla wielkości konsumpcji – ilości wytwarzanych odpadów, niesprawiedliwa w przypadku dużych gospodarstw domowych np. rodzin wielodzietnych

Metoda od powierzchni lokalu mieszkalnego – Definicja

- Brak definicji powierzchni lokalu mieszkalnego w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz w innych przepisach prawnych
- Samodzielny lokal mieszkalny – „wydzielona trwałymi ścianami w obrębie budynku izba lub zespół izb przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych” – art. 2 ust. 2 ustawy o własności lokali.
- Ustawodawca nie dokonał odesłania do regulacji zawartych w innych przepisach prawa, więc nie ma podstaw do ich zastosowania.

pow. lok. mieszkalnego $\neq$ pow. użytkowa mieszkania

Metoda od powierzchni lokalu mieszkalnego – Zalety

- metoda najbardziej wiarygodna i stabilna, rzadko będą składane deklaracje korygujące,
- stosunkowa łatwość wymiaru i egzekucji,
- możliwość weryfikacji danych w rejestrze gruntów i budynków,
- przejrzystość naliczania opłaty

Metoda od powierzchni lokalu mieszkalnego – Wady

- metoda nie zapewnia wyliczenia opłaty proporcjonalnej do ilości wytwarzanych odpadów, powierzchnia lokalu mieszkalnego nie zawsze odzwierciadla wielkość konsumpcji czyli również ilości wytworzonych odpadów
- brak związku z zasadą „zanieczyszczający płaci”,
- niesprawiedliwa społecznie – zdarza się, że duże domy zamieszkiwane są przez 2 osoby a małe mieszkania przez wiele osób, możliwe duże obciążenie dla osób samotnych, np. emerytów zajmujących duże nieruchomości,
- budzi najwięcej kontrowersji i sprzeciwów społecznych,
- brak wytycznych jak należy wyliczyć powierzchnię mieszkalną i które elementy nieruchomości należy uwzględnić jako powierzchnię lokalu mieszkalnego (brak definicji).

Metoda od ilości zużytej wody – Definicja

- Brak definicji ilości zużytej wody w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- ilość zużytej wody – „rozumiane jako ścieki, czyli wprowadzane do wód lub do ziemi wody zużyte, w szczególności na cele bytowe lub gospodarcze” czy tylko na cele bytowe? – ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym zaopatrzeniu ścieków.
- ilość zużytej wody – jako ilość dostarczanej wody określonej w oparciu o wskazania wodomierza głównego lub wskazania wodomierza mierzącego ilość wody bezpowrotnie zużytej – rozporządzenie Ministra Budownictwa z sprawie określania taryf, wzoru wniosku....

Metoda od ilości zużytej wody – Zalety

- metoda powinna zapewnić proporcjonalne wyliczenie opłaty
- miara od której trudno „uciec” podatnikowi - korzystna w przypadku gmin o dużych sezonowych zmianach osób przebywających (np. miejscowości letniskowe),
- oszczędność wody przez użytkowników
- ilość zużywanej wody przekłada się na ilość wytwarzanych odpadów, nawet w przypadku czasowych zmian ilości lokatorów
- najbardziej sprawiedliwa społecznie – uwzględnia zamożność mieszkańców i odzwierciedla poziom konsumpcji, czyli również ilość wytwarzanych odpadów
- metoda wiarygodna
- nieskomplikowana weryfikacja danych

Metoda od ilości zużytej wody – Wady

- metoda możliwa do wprowadzenia wyłącznie w gminach gdzie 100% budynków jest zaopatrzonych w liczniki (brak liczników wody we wszystkich gospodarstwach)
- ze względu na brak opomiarowania wszystkich nieruchomości zmusza do stosowania metody mieszanej – niezgodność z ustawą,
- często będą składane deklaracje korygujące
- problem z weryfikacją danych - dane o ilości zużytej wody wraz z danymi mieszkańca stanowią dane osobowe (wątpliwości co do możliwości uzyskania/weryfikacji danych przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne, nawet w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo funkcjonuje jako spółka gminna lub zakład budżetowy),
- brak związku z zasadą „zanieczyszczający płaci”,
- część mieszkańców nie jest podłączona do wodociągu gminnego – brak możliwości wyliczenia opłaty wg zużycia wody w przypadku ujęć własnych,
- zużywanie wody na podlewanie ogródków, trawników, mycie samochodów, problem z uwzględnieniem wody zużytej do podlewania ogródków – należałoby stosować rozwiązanie podobne do służącego określaniu ilości ścieków,
- poszkodowane osoby dbające o higienę,
- zaniżanie ilości zużytej wody (magnesy itp.), możliwe przekłamania liczników, kradzież wody,
- wywołuje sprzeciw społeczny,
- niekontrolowany wyciek wody opomiarowanej (awarie systemu wodociągowego),
- utrudnienie rozliczania poboru wody na węzłach grupowych.

Metoda od gospodarstwa domowego – Definicja

- Brak definicji gospodarstwa domowego w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- Gospodarstwo domowe – „gospodarstwo prowadzone przez osobę samodzielnie zajmującą lokal albo gospodarstwo prowadzone przez tę osobę wspólnie z małżonkiem i innymi osobami stale z nią zamieszkującymi i gospodarującymi, które swoje prawa do zamieszkiwania w lokalu wywodzą z prawa tej osoby” – art. 4 ustawy o dodatkach mieszkaniowych.
- Gospodarstwo domowe – „zespół osób mieszkających i utrzymujących się wspólnie lub jedna osoba utrzymująca się samodzielnie” - art. 3 pkt. 5 ustawy o narodowym spisie powszechnym
- Gospodarstwo domowe - Zespół osób spokrewnionych lub niespokrewnionych, mieszkających razem i wspólnie utrzymujących się. Gospodarstwa domowe wyodrębnia się spośród ludności zamieszkałej w mieszkaniach (bez obiektów zbiorowego zakwaterowania). Wśród gospodarstw domowych wyróżniamy jednoosobowe i wieloosobowe (2 i więcej osobowe), a także rodzinne i nierodzinne (definicja GUS).

Metoda od gospodarstwa domowego – Zalety

- system ryczałtowy budzi mniej sprzeciwów i kontrowersji,
- obniżenie kosztów utrzymania systemu (mniej pracowników do weryfikacji),
- rzadko będą składane deklaracje korygujące,
- stosunkowa łatwość wymiaru i egzekucji,
- możliwość weryfikacji danych w rejestrze gruntów i budynków,
- łatwość naliczania opłaty, stopnia ściągalności,
- metoda najbardziej stabilna
- metoda prorodzinna, premiuje niższymi kosztami gospodarstwa domowe większe niż 3 osoby.

Metoda od gospodarstwa domowego – Wady

- brak precyzyjnej definicji gospodarstwa domowego (odwołanie m. in. do definicji GUS),
- metoda nie zapewnia proporcjonalnego wyliczenia opłaty i nie odzwierciedla ilości wytwarzanych odpadów,
- część osób zamieszkuje na stałe w ogródkach działkowych, domach letniskowych, w budynkach będących w budowie,
- niesprawiedliwa z punktu widzenia mniejszych gospodarstw domowych i osób zamieszkujących samotnie (często osób starszych),
- problem zaniżonych opłat budynków o dużej powierzchni, zamieszkałych przez dużą liczbę osób bez wydzielonych lokali.

**DZIĘKUJĘ
ZA
UWAGĘ**